

Köszöntelek Benneteket Nagyböjt 1. vasárnapján: **Béke Veletek!**

A mai híradás Júda pusztájából és Jézus Galileában elkiáltott első mondatáról szól. A mai elmélkedésnek ezt a címet adtam: **Kísértés - Bűn – Bűnbánat.**

Kezdjük a végén, őszinte bűnbánattal: **Bánjuk meg bűneinket!...** Szeressen minket a mindent adó Isten, bocsássa meg bűneinket és vezessen bennünket a békesség Útjára.

Ének: Kyrie...

Imádkozzunk! Istenünk, aki megkísérhetőnek teremtettél minket, add, hogy ellent tudjunk mondani a bűn csábításának, és forduljon Feléd gondolatunk és az életünk. Add meg ezt, aki élsz és szeretsz...

Evangélium Mk 1, 12-15.

Ezután a Lélek azonnal elragadta őt a pusztába. A pusztában volt negyven napig; a sátán kísértette. A vadállatokkal volt, és az angyalok szolgáltak neki. Miután Jánost átadták, Jézus Galileába ment, hogy hirdesse Isten evangéliumát. Azt mondta: „Betelt az idő, és elközelgetett az Isten országa. Tartsatok bűnbánatot, és higgyetek az evangéliumban.”

Nyúlfarknyi szöveg a **kísértésről, a bűnről és bűnbánatról**. De mázsás kőként telepszik ránk ennek a három szónak a súlya, ha magunkra gondolunk!

1) Kísértés

Jézus megkísértését **Máté** bőven elbeszéli a maga keleti színes beszédmódján, és már számtalanszor hallottuk, hogy Jézus **próbatételéről** szólnak a sorok. Arról, hogy **küldetését** a gazdagság (kenyér), a hatalom (politika) és a bódítás (vallás) útján teljesítse, vagy válassza a szegénység, a szolgálat és szelídség keskeny Útját.

Ő eldöntötte, hogy a **keskeny** és veszélyes Utat választja, mert amíg az ígéretes **széles** út a földi pokolba vezet, a kockázatos keskeny út egy új Ország ígéretét hozza a Földre.

A Jordántól a pusztáig őt az **Atya Lelke** vezette, és meg kellett szenvednie a nagyság keresése helyett a kicsiség programjának választását. Ez a kísértés rövid élete végéig elkísérte, de nem az Atya volt a kísértő, ahogy tévesen megfogalmazott Mi Atyánk imádságmintából gondolhatnánk: **„Ne vigy minket a kísértésbe”**. Csupán a szabadság lehetősége, ami képessé tesz minket a jó választására. Ezért is változtatják meg a pápával együtt sokan a szöveget: **„erősíts minket a kísértésben”** a jót választani.

2) Bűn és büntudat

Az ember jóságán az **erkölcsi jót** értjük, a bűnön pedig az **erkölcsi rosszat**. Az ember valahol a lelke mélyén mindig tudja, hogy mi a helyes és jó, de paradox módon még a bűnben is a jót keresi, az örömet, a boldogságot. Világunkban jól látja a **János levél** írója, hogy kísért minket **„a test kívánsága, a szemek kívánsága és az élet kevélysége”** (1. Jn. 2,16).

Ha csábításoknak engedünk, előbb-utóbb **büntudatot** érzünk. De a büntudat kellemetlen. Olyan, mint a fájdalom a fizikai sérüléskor. Csak nem fizikai fájdalmat érzünk, hanem jelzi,

hogy megsértettem a saját cél- és **normarendszeremet**. Egyben azt is jelzi, hogy a felettes énem vagy a közösség meg fogja torolni a normaszegést. A bűntudatnak mind a két formája kínozni kezdi az embert, gyötri a „**lelkifurdalás**”.

Az idők folyamán a **bűntudatoldásnak** két formája alakult ki: a **vezeklés** és a **jóvátétel**. Aki vezekel, megbünteti önmagát, ezzel mintegy helyrebillenti a mérleget önmaga normái, ill. önmaga és a közösség között. A jóvátétel ténylegesen kártéríti azt, akinek kárt okozott és így helyreállítja a normatörés következtében megbillent egyensúlyt. Mindkét bűntudatoldási kísérlet értékes lehet, egyik az **elvi** rendezért jelenti, a másik a **gyakorlatit** is.

Az **újkor** másképp akarja megoldani a **bűn és bűntudat** problémáját.

Legdurvább kijelentés, hogy **nincs erkölcsi norma**. „**Minden szabad!**” Persze ennek következményei lesznek.

De a normák megszegéséből fakadó kényszerű bűntudattól megszabadulhatunk úgy is, hogy **érvénytelenítjük magunkban a normarendszert** és a cinizmusba vagy a tompult közönybe menekülünk.

Vagy a régi és új normák zavarából, és a korrupt világ megtapasztalásából **védekezünk a cinikus legitimációval**: „Mindenki így csinálja...”, „Mindenki lop...”, „Mindenki megcsalja a házastársát...” stb.

De védekezhetünk a **felelősség infantilis áthárításával** is: „Nem tehetek róla, én is jobban szeretném, de nem lehet, ez van a génjeimben, az ősök a felelősek...” stb.

Lejobb védekezés a támadás. Védekezhetünk a bűntudattól a **bűntudat kivetítésével** is, a **bűnbakképzéssel**, mint pl. **Hitler**, aki saját tisztátalanságának, bűnösségének tudatát kivetítette ellenfeleire, elsősorban a zsidókra...

A **képlet** egyszerű: ha számomra nincs erkölcsi norma, akkor nincs normaszegés, nincs bűntudat, nem kell bűnbánat, sem jóvátétel...

3) Bűnbánat

Nem kell bűnbánat?

Fölösleges lenne Jézusnak az a beköszöntője a világban, hogy „**Metanoiete!**”? Amit többféleképpen fordítanak: „**Térjete meg!**” „**Tartsatok bűnbánatot!**” A pontos fordítás szerint: „**Fordítsatok gondolkodásmódotokon és érzésvilágotokon, életeteken!**”

De talán mégis **van létjogosultsága** ennek!

Mert úgy tűnik, **nincs menekvés**. Lehet a bűn tényét tagadni, a normákat megtagadni, nem foglalkozni a bűnnel. És akkor mi történik? **A bűn kezd el foglalkozni az emberrel**.

Egy régi példa jut ilyenkor eszembe. Egy fiatal, aki sokszorosán félrelépett, cinikusan félrelökött minden bűnről való papolást, szerencsétlenül a metró alá esett és egyik lábát levágta a szerelvény kereke. A kórházi ágyon azt mondta a barátjának: „**Megérdemlem**”. Pedig biztos, hogy a baleset és a bűnei között semmi kapcsolat nem volt. De a bűn és a bűntudata így tört elő.

A bűn és a normaszegés nem hagyja békén az embert. Úgy tűnik, mégis vannak **örök erkölcsi normák** az emberszívbe vésve, ahogy a csillagok rendje is meghatározott rend. A bűn előbb-utóbb jelentkezik, minden elfojtási kísérletünk mellett is. Nincs menekvés magunk előtt.

4) Metanoia

Van menekvés!

Emlékszünk **Keresztelő János** is ugyanezt a megtérést hirdette a Jordánánál, amikor mozgalmába fogadta a vízbemerítéssel a jobbulni vágyókat. Csakhogy ő csupán **vízzel** keresztelt, és vérzivataros büntetést helyezett kilátásba azokkal szemben, aki megmaradnak bűneikben.

Jézus nem hitt ebben. Az evangéliumszerkesztő már János szájába adja a különbséget közte és Jézus között, hogy Jézus **„Lélekkel fog keresztelni!”** (Mt. 1, 8). Jézus pedig valóban nem fejszével állt a bűnös ember elé, hanem azzal az örömmel, hogy **„Itt a kedvező idő! Elérkezett az Isten Országá. Fordítsátok meg a gondolkodásotokat és életviteleteket, és higgyetek a boldogság jóhírében!”**

Jézus mai szóval **altruizmust** hirdetett. Az **egoizmus** helyett a másik ember, a mások központba helyezését. Az **Én** helyett a **Te és a Mi** felé fordulást, mert ha magam boldogságát keresem csak, az önző **„szeretetem belém rohad”** - ahogy az ének mondja. De ha szívem és lelkem a másik és mások javát, boldogságát keresi, akkor a saját boldogságomat a mások boldogságával együtt kaphatom meg.

--- **Testvéreim!** Ki tudja, mit hoz ez a vírussal fertőzött nagybőjti idő? **Életet vagy halált?** Egy biztos, hogy a nagybőjt nem az önkínzás, vezeklés és búskomorság ideje, nem a halálé, hanem az életé! Küzdelem a feltámadásunkért, a boldogságért.

[Kovács László online prédikációja
elhangzott 2021. február 21-én]